

ANDIJON DAVLAT
PEDAGOGIKA
INSTITUTI

**“ANIQ FANLARNI O‘QITISHDA
INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI
QO‘LLASH” MAVZUSIDAGI XALQARO
ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
MATERIALLARI
TO‘PLAMI**

Andijon 2024

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
Andijon davlat pedagogika instituti

“ANIQ FANLARNI O‘QITISHDA
INNOVATION TEXNOLOGIYALARNI
QO‘LLASH”

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari

TO‘PLAMI

Andijon
22-may 2024-yil

Ushbu to'plam O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 18-yanvardagi 16-son buyrug'iga asosan "Aniq fanlarni o'qitishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash" mavzusida 2024-yil 22-may kuni Andijon davlat pedagogika institutida Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari asosida tayyorlandi.

To'plam barcha ta'lim muassasalarida shu soha bo'yicha shug'ullanuvchi professor-o'qituvchilar, ilmiy tadqiqodchilar, magistrlar, doktorantlar, talabalar yoshlar va keng jamoatchilik foydalanishlari uchun mo'ljallangan.

Tahrir hay'ati:

f.-m.f.d., prof. Sh.X.Yo'lchiyev
PhD, dots. M.A.Muydinova
PhD, D.P.Abduraximov
t.f.n. dots. M.U.To'rayev
PhD, dots. P.Abdugodirova
dots.M.Sh.Raxmonov
o'qituvchi A.F.Yunusov

Maqolalarda keltirilgan statistik ma'lumotlar, ilmiy-nazariy faktlarning ishonchliligi, imloviy va stilistik xatoliklar uchun muallif o'zi javobgar.

To'plam Andijon davlat pedagogika instituti Kengashining 2024-yil 03-iyundagi №10-sonli Qarori bilan nashrga tavsiya etildi.

TALABALARNING TADQIQOT KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH

Maxmudova Dilfuza Meliyevna

Chirchiq davlat pedagogik universitetining

Pedagogika fanlar professori

Nishonova Muattar Alisherovna.

Andijon davlat pedagogika instituti doktoranti

Annotatsiya: Zamonaviy sharoitda ham kasbiy jihatdan muhim kompetentsiyalarga ega bo'lgan mutaxassis va tadqiqot malakasi tobora ko'proq talab qilinmoqda. Tadqiqot faoliyatini tashkil etish – bu oliy ta'limning barcha bosqichlarida talabalarni tayyorlashning muhim yo'nalishi. Ushbu maqola ustidagi ishlarni tahlil qiladi tadqiqot malakasini rivojlantirish.

Kalit so'zlar: ilmiy bilim, tadqiqot usullari, o'qitish.

Kirish

Zamonaviy dunyoda nafaqat bilim, ko'nikma va ko'nikmalarni egallash muhim ahamiyatga ega, balki shuningdek, ushbu bilimlarni olish, meta-mavzu bilimiga ega bo'lish va barqaror motivatsiyaga ega bo'lish o'qishni davom ettirish, kasbiy va shaxsiy o'sish. Bunda universal kompetentsiyalardan biri yo'nalishi tadqiqotdir, chunki u eng muhim bo'lgan universal ta'lim faoliyatining barcha turlarini o'z ichiga oladi muvaffaqiyatli o'rganish. Ta'kidlash joizki, raqamlashtirish sharoitida ta'lim, ilmiy - tadqiqot kompetentsiya talabalar uchun yanada dolzarb bo'lib qoldi, uni rivojlantirishning yangi vositalari paydo bo'ldi. "

Asosiy qism

Bunday o'qitish jarayonida bo'lajak mutaxassis tadqiqot faoliyatiga qiziqish uyg'otishi kerak, ichki motivatsiyani rivojlantirish. Mutaxassis tadqiqotchi kadrlar tayyorlashga yo'naltirilgan uch bosqichli oliy ta'lim tizimida ilmiy - tadqiqot ishlari magistr va magistrantning kasbiy faoliyatidan biridir. Davlat ta'lim oliy ta'lim standartlari ilmiy - tadqiqot sohasidagi vakolatlar tizimini shakllantirishni nazarda tutadi magistratura va aspirantning ishi. Ammo tadqiqotning muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun aspirantlarning (tadqiqot faoliyati) va aspirantlarning (mustaqil tadqiqot) malakasi faoliyati), bakalavriatda talabalarning ta'lim va tadqiqot kompetentsiyasini shakllantirish zarur darajasi (o'quv tadqiqot ishi).

Talabalarning tadqiqot kompetensiyasini rivojlantirish uchun quyidagi usullardan foydalanishingiz mumkin:

1. Tadqiqotning metodologik asoslari va texnikalarini o'rganing.
2. Mavzuni to'liq tushunish uchun ilmiy adabiyotlarni va manbalarini mutlaqo o'qing.
3. Tadqiqotda samarali va to'g'ri ma'lumotlar to'plash uchun maqsadga muvofiq so'rovnomalar tuzing.
4. Ma'lumotlar to'plamasi, ma'lumot analizi va natijalarni yozish jarayonida dastlabki bilimlariga qo'shimcha bilimlar qo'shing.
5. Tadqiqotni aniqlash, tahlil qilish va natijalarni ta'kidlash uchun kritik o'zbekliklarni rivojlantiring.
6. O'zingizning tadqiqotingizning amaliyati davomida ustozlar yoki mentorlar bilan ishbilarmonlikni saqlang.

Bu tavsiyalardan foydalanganingiz, talabalar sizning tadqiqotchilik kompetensiyangizni rivojlantirishda yordam berishi mumkin.

Tadqiqotning kompetensiyasini rivojlantirish uchun quyidagi usullarni amalga oshirishingiz mumkin:

1. O'qish va o'rganish: Yangi ma'lumotlar bilan tanishib, so'nggi tadqiqotlar va metodlari o'rganing.
2. Praktika qilish: Tadqiqot protsessini amalda bajarib ko'ring va o'z bilim va ko'nikmalingizni oshiring.
3. Ishbilarmonlik: Boshqa tadqiqotchilar bilan hamkorlik qiling, ularning fikrlaridan foydalaning va ular bilan hamkorlikda ishlay olganingizni e'tirof eting.
4. Ko'p tomosha qilish: Boshqa tadqiqotchilarning yozgan maqolalarini, konferensiyalarni va kitoblarni ko'paytiring, shu bilan yanada keng qamrovliroq ma'lumotlarga ega bo'lashingiz mumkin.
5. Iqtisodiy resurslarni optimallashtirish: Tadqiqot uchun kerak bo'lgan resurslarni (vaqt, dasturlar, laboratoriya vositalari) samarali tarzda ishlatishga intilishingiz muhimdir.
6. Taqrizlar va savollar yaratish: O'z izohingizni rivojlantirish uchun taqrizlar va savollar yaratib, ular ustida ishlash orqali tadqiqotingizni mustahkamlashingiz mumkin.
7. Mustaqil ish bajarish: O'zingizning songgi tadqiqotingiz ustida mustaqil ishlash nafaqa mavzusiga tushub chikishingiz muhimdir.

Bu usullar sizning tadqiqotingizning kompetensiyaning rivojlanishi uchun muhim bolishi mumkinligini krsatadi.O'qituvchini tayyorlashda tadqiqot malakasini shakllantirish modellashtirish orqali amalga oshiriladi ta'lim jarayonida bo'lajak faoliyatning predmeti va ijtimoiy mazmunini professional hal qilish va tadqiqot muammolari.

Xulosa

Shunday qilib, talabalarning ilmiy - tadqiqot malakasini shakllantirish maqsadlariga erishish uchun tizimli ish olib borilmoqda bakalavriat, magistratura va aspirantlar tayyorlashning uzluksizligini ta'minlash zarur; jarayon va ta'lim natijalari uchun tobora murakkab talablar tizimini shakllantirish; chunki magistrantlar va magistrantlarning ilmiy - tadqiqot kompetensiyasi rivojlanganlar asosida shakllanadi ta'lim faoliyati. bakalavrlar va oliy ta'limda mutaxassislar tayyorlashning yuqori darajasi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Burova L.I. O'qituvchilarni magistraturada ilmiy-tadqiqot faoliyatiga tayyorlash / L.I. Burova, E.V. Yakovleva // Talabalarning kasbiy vakolatlarini rivojlantirish ko'p bosqichli sharoitlarda pedagogik va psixologik yo'nalishlar Universitetda tayyorgarlik: Butunrossiya materiallari (xalqaro ishtirok bilan) ilmiy - amaliy konferensiya. Cherepovets, 2015. - 133-138-betlar.
2. Bakalavrlarning bakalavriat va aspiranturada ilmiy - tadqiqot faoliyati; magistrlar, aspirantlar: to'plam. maqolalar / ilmiy. ed. I.A. Qish. M.: Tadqiqot Mutaxassislarni tayyorlash sifati muammolari markazi, 2010. - 116 b.
3. Proshkin V.V. Tadqiqot integratsiyasining asosiy xususiyatlari va Universitetda bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashda o'quv ishlari / V.V. Proshkin // Vestnik LNU im. Taras Shevchenko. - 22-son (257). - 4.VI. - 2012. - B. 77-83.
4. Samoilenko N.B. Magistratura talabalarining ilmiy-tadqiqot faoliyati: yangi tendentsiyalar va haqiqatlar // Lomonosov o'qishlari - 2018 [Elektron resurs]: To'plam yillik ilmiy konferentsiya materiallari (2018 yil 12 aprel, Sevastopol). - Ed.

PROFESSIONAL TA'LIM JARAYONIDA O'QUV-DIDAKTIK VA O'QITISHNING TEXNIK VOSITALARDAN SAMARALI FOYDALANISH

Shavkatbek Soyibjanovich Xudayqulov
Namangan davlat pedagogika instituti dotsenti,
texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Magistrant: Rayxona Nodir qizi Xamidova
phone: 979 915 53 56
e-mail: j_alay@mail.ru